

Stockholms universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Marie Stern Wärn
08-563 087 15
marie.stern.warn@hsv.se
BESLUT

2008-11-13
Reg.nr 31-5195-07

Angående Stockholms universitets handläggning av ett beslut fattat av Överklagandenämnden för högskolan

Högskoleverket är starkt kritiskt mot att Stockholms universitet inte har vidtagit åtgärder i enlighet med ÖNH:s beslut att undanröja ett anställningsbeslut.

Anmälan

NN anmälde Stockholms universitet för dess handläggning av ett beslut om undanröjande av anställningsbeslut som Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) hade fattat. Han anförde i huvudsak följande. 2005 utannonserades tre anställningar vid Centrum för Stillaohavsasienstudier och han sökte två av dem, men fick inte någon. Han ansåg att besluten inte tagits efter den sakliga handläggning som föreskrivs för tillsättning av statliga anställningar och överklagade beslutet till ÖNH. Nämnden undanröjde den 25 april 2006 universitetets beslut. Vid kontakt med handläggaren på nämndens kansli kom det fram att universitetet endast kunde hantera ÖNH:s beslut på två sätt; antingen avbryta anställningsförfarandet eller ta om processen från början. Senare under sommaren noterade han att den person som förordnats på en av anställningarna han sökt fortfarande var anställd. Det visade sig vid kontakt med personalbyrån att anställningsavtalet inte hade annullerats, trots att ÖNH:s beslut innebar att förordnandet var ogiltigt sedan flera månader. Han kontaktade rektorn och påtalade saken. I ett svarsbrev från den handläggare som handlagt tillsättningsärendet framkom att universitetet inte hade följt ÖNH:s beslut eftersom det skulle innebära olägenheter för universitetet. Han skrev ytterligare ett brev till rektorn som i ett svar kommenterade att han var medveten om att tillsättningsärendet inte hade hanterats korrekt. Han anser att universitetet genom att inte följa ÖNH:s beslut har orsakat honom rättsförlust och vill att Högskoleverket utreder frågan.

NN har bifogat ÖNH:s beslut och kopior av kommunikationen med universitetet.

Utredning

Stockholms universitets yttrande

Högskoleverket har inhämtat ett yttrande från Stockholms universitet. Universitetet har anfört i huvudsak följande.

Centrum för Stillaohavsasiastudier (CPAS) inom institutionen för orientaliska språk utlyste i februari 2005 tre tidsbegränsade anställningar som forskare inom olika områden. Anställningarna var tänkta att pågå i cirka två år vardera och tanken var att anställningarna främst skulle gå till någorlunda nydisputerade personer, en sorts post-doc anställningar. Anställningsbeslut fattades under oktober 2005. En av de sökande - NN - överklagade besluten i två av de tre ärendena. Då ÖNH genom beslut som kom universitetet tillhanda i mitten av maj 2006, undanröjde de fattade besluten i de båda ärendena blev resultatet att institutionen beslöt att avbryta - i praktiken lägga ner - de aktuella tillsättningsärendena och de tilltänkta innehavarna kom aldrig att tillträda anställningarna. Den enda som blev anställd var YY.

YY hade tidigare anställts som (gäst-)forskare inom ett annat projekt i september 2004. När han nu förordades av bedömarna till en av de ledigkungjorda anställningarna beslöts att han skulle tillträda den nya anställningen den 1 januari 2006 (beslut av institutionen den 26 oktober 2005). Det utfärdade anställningsbeviset avsåg tiden den 1 januari-31 december 2006. På detta anställningsbeslut hade inget förbehåll om "lagakraftvinnande" angivits. Då ÖNH undanröjde universitetets beslut i de aktuella ärendena gjorde universitetet bedömningen att YY hade ett giltigt anställningsavtal enligt 5 § lagen om anställningsskydd (LAS) och att detta anställningsavtal inte med automatik skulle kunna upphävas med omedelbar verkan. I valet mellan att inleda ett uppsägningsförfarande enligt LAS eller låta anställningen fortlöpa de sju månader som återstod valde universitetet det senare. Detta beslut togs bl.a. mot bakgrund av att den lagstadgade uppsägningstiden skulle ha gjort att anställningen vid ett uppsägningsförfarande kunnat upphöra bara ett par månader innan den tidsbegränsade anställningen ändå skulle upphöra. YYs anställning upphörde den 31 december 2006 och han har därefter inte haft någon anställning vid universitetet. Det var givetvis fel att YY fick tillträda anställningen innan beslutet vunnit laga kraft. Universitetet beklagar detta förbiseende och har vidtagit åtgärder för att detta fel inte skall upprepas. Universitetet anser sig därför ha följt Överklagandenämndens beslut vad gäller dessa ärenden.

Om Högskoleverket skulle finna att YYs anställning borde ha avvecklats snabbare än vad som skedde, vill universitetet likväl framhålla följande omständigheter. YYs anställning har de facto upphört och har inte förnyats senare. Vidare har universitetet vidtagit ett antal åtgärder – bl.a. en förändrad ledningsorganisation vid institutionen – för att säkerställa att anställningar vid institutionen för orientaliska språk och CPAS framledes inte ska komma att hanteras på det sätt som skedde i detta ärende.

Universitetet anser vidare att NN inte lidit någon rättsförlust. NN föreslogs inte till någon av anställningarna och Överklagandenämnden beslöt inte att NN skulle få anställning. Det faktum att dessa tillsättningsärenden i allt väsentligt resulterade i att ingen anställdes innebär inte en rättsförlust för någon.

NN yttrande

NN har getts tillfälle att kommentera universitetets yttrande. Han har anfört bl.a. följande. De skäl som anförs av universitet för att det inte effektuerat ÖNH:s beslut går ut på att YY hade ett giltigt förordnande. De beslut om tillsättningar som anslogs och som universitetet tillställde dem som sökt klagade dock entydigt och på föreskrivet sätt att universitetets anställningsbeslut kunde överklagas. De förordnanden som utfärdades gällde således i avvaktan på att eventuella överklaganden skulle behandlas av ÖNH. Även YY delgavs givetvis detta beslut.

ÖNH:s akt

Högskoleverket har tagit del av ÖNH:s akt i ärendet (reg.nr 23-1376-05).

I akten finns bl.a. kopior av anställningsavtalet och anslaget om anställning.

Sammanfattningsvis fann ÖNH i sitt beslut den 25 april 2006 att universitetet hade tagit ovidkommande hänsyn vid anställningsprocessen, eftersom universitetet tillämpat en bedömningsnorm som innebar en viss förtur till dem som nyligen hade disputerat. Då det inte kunde uteslutas att detta förfarande kunde ha påverkat utgången i ärendet och då bristen inte kunde botas av ÖNH undanröjde nämnden Stockholms universitets beslut.

Tillämpliga bestämmelser

Det framgår av 3 § förvaltningslagen (1986:223) att om en annan lag eller en annan förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från förvaltningslagen, gäller denna bestämmelse.

Vidare framgår av 22 a § samma lag att beslut överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, detta gäller dock inte beslut i anställningsärenden.

Enligt 5 kap. 1 § högskolelagen (1992:1434) svarar en särskild överklagandenämnd för prövning av överklaganden av vissa beslut inom högskoleväsendets område. Nämndens beslut får inte överklagas.

Av 12 kap. 2 § 1 högskoleförordningen (1993:100) framgår att beslut om anställning vid en statlig högskola, med vissa undantag, får överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

Högskoleverkets bedömning

NN har vänt sig mot att Stockholms universitet inte har vidtagit några åtgärder med anledning av att ÖNH har undanröjt att anställningsbeslut som universitetet

har fattat. I stället har den anställde fått fortsätta sin tidsbegränsade anställning tiden ut. Universitetet har anfört att den anställde hade ett giltigt anställningsavtal enligt 5 § LAS och att universitetet i den uppkomna situationen, då han tillträtt anställningen, var tvunget att säga upp honom. Då det endast skulle röra sig om ett par månaders skillnad i tid mellan att säga upp den anställde eller att låta honom gå kvar anställningstiden ut, valde universitetet det senare.

Stockholms universitet är en myndighet under regeringen. De rättsliga förhållandena mellan de statliga myndigheterna som arbetsgivare och deras arbetstagare innehåller både offentligrättsliga och privaträttsliga delar. Ett offentligrättsligt drag är att myndighetens formella ingående av ett anställningsavtal har formen av ett myndighetsbeslut. Genom ÖNH:s beslut upphörde myndighetens beslut att anställa YY att gälla. Ett beslut av en överklagandeinstans gäller omedelbart och innebär att den anställde står utan anställning utan något uppsägningsförfarande. (se betänkandet (SOU 2004:23) Från verksförordning till myndighetsförordning, s. 231 och 251). Stockholms universitets agerande har mot denna bakgrund varit felaktigt.

En viktig förutsättning för rätts säkerheten och den enskildes förtroende för rätts systemet är att myndigheterna respekterar de beslut som fattas av de överklagandeinstanser som inrättas av riksdagen och regeringen. Högskoleverket är starkt kritiskt mot att Stockholms universitet inte har vidtagit åtgärder i enlighet med ÖNH:s beslut att undanröja anställningsbeslutet.

Vad NN i övrigt anfört om rätts förlust föranleder inga åtgärder från Högskoleverkets sida. NN har fått sitt överklagande prövat av ÖNH och ett universitet har rätt att avbryta en anställningsprocess när ÖNH har undanröjt ett beslut.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Eva Westberg i närvaro av verksjuristen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Marie Stern Wärn.

Eva Westberg

Marie Stern Wärn

Kopia till:
NN